

## **VUODEN 2026 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE**

### **Talousarvio ja käyttösuunnitelmat**

Valtuusto on hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2028 kokouksessaan 15.12.2025. Talousarvion määrärahat sitovat tulosaluetasolla. Toimialat laativat itse käyttösuunnitelmat, joissa tulosalueiden määrärahat jaetaan kustannuspaikoille sekä meno- ja tulolajeille. Toimialojen käyttösuunnitelmien tulee vastata tulosaluekohtaisesti talousarvion määrärahoja. Raportti otetaan budjetointiohjelmasta raporttipohjalla 807. Käyttösuunnitelmien pohjaksi on kopioitu valtuuston hyväksymä talousarvio. Toimialojen tulee syöttää käyttösuunnitelmapohjaan haluamansa muutokset budjetointiohjelmaan (budjettipohja 602/Sivistysvlk, 702/Tekninen vlk).

### **Talousarviomuutokset**

Mikäli toimiala toteaa vuoden aikana, että jonkin tulosalueen määräraha on vaarassa ylittyä, ylitys on ensisijaisesti katettava saman hallinnonalan sisällä vastaavan suuruisella säästöllä. Valtuusto ei myönnä lisämäärärahoja tulosaluetaso- määrärahoihin muussa tapauksessa kuin, että olosuhteissa on tapahtunut odottamaton muutos. Määrärahasiirrosta tehdään talousarviomuutos. Mahdolliset talousarvioon tehtävät tulosaluetaiset muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Alle 5 000 euron ylitykseen ei haeta ylityslupaa. Vaikka ylitys olisi 5 000 euroa suurempi, mutta jää alle 5 %:n tulosalueen määrärahasta, ylitykseen ei tarvitse hakea ylityslupaa, ellei asiaan liity toiminnallista muutosta. Yli 50 000 euron ylitykseen on kuitenkin aina haettava lupa. Lupaa ei tarvita myöskään, jos menot ja tulot muuttuvat niiden keskinäisen sidoksen vuoksi vaikuttamatta olennaisesti toimintakatteeseen. Menomäärärahan alitukseen tai tulomäärärahan ylitykseen ei tarvitse esittää muutosta, ellei asiaan liity olennaista toiminnallista muutosta.

Tulosalueen sisäisiä määrärahasiirtoja voidaan tehdä talousarviovuoden aikana valiokunnan päätöksellä. Muutokset tehdään samassa yhteydessä kuin kunnanhallitukselle tehdään (30.4. ja 31.8. tilanne) tulosaluekohtaiset talousarviomuutokset.

Edellä olevan lisäksi on huomioitava, että vuoden viimeisetkin talousarviomuutokset tulee esittää kunnanhallitukselle siten, että kunnanhallitus voi esittää ne joulukuussa kokoontuvalle valtuustolle.

## Tiliöintimenettely

Menot ja tulot ovat kirjanpidon peruseriaatteiden mukaisesti ehdottomasti tiliöitävä oikeille kustannuspaikoille, palveluluokille ja tileille riippumatta määrärahatilanteesta. Kuntaliiton tililuettelointimalli on saatavissa talousosastolta. Tiliöintimenettelyn oikeellisuudesta vastaa laskujen hyväksyjä.

## Sijaisuudet ja avoimiksi tulevat virat ja toimet

Tulosaluejohtaja, rehtori ja esihenkilö päättävät alaisensa henkilöstön osalta enintään yhdeksän kuukauden määräaikaiset työsuhteet, jotka eivät ole sijaisuuksia, ja palkkauksen määrärahojen puitteissa keskusteltuaan ensin toimialajohtajan kanssa. Yli yhdeksäksi kuukaudeksi palkattavaa henkilöstöä varten on pyydettävä täyttölupa toimialajohtajalta, joka tarvittaessa tuo asia kunnanjohtajan johtoryhmän käsittelyyn.

## Työprosessien kehittäminen

Työyksiköissä käydään henkilöstön kanssa ja yhteistoiminnassa läpi työprosesseja ja niiden taloudellisuutta.

## Hankinnat

Talousarviossa hyväksytyt kalusto- ym. hankinnat tulee jaksottaa mahdollisuuksien mukaan koko vuodelle ja vain toiminnan kannalta välttämättömät hankinnat tehdään. Kalustohankinnoissa merkitään aktivointirajan, 10.000 €, ylittävät hankinnat investointiosaan, jolloin ne tulevat mukaan käyttöomaisuuskirjanpidon poistolaskentaan. Rakennusten ns. ensikertainen kalustaminen käsitellään aina käyttöomaisuuskirjanpidossa yhtenä hankintaeränä.

Valiokunnat päättävät hankinnoista ja hankinnat toteutetaan talousarvion, hallintosäännön ja hankintaohjeiden rajoissa.

Hankintamenettelyssä noudatetaan hankintalain lisäksi kunnanhallituksessa hyväksyttyä (1.11.2021) hankintaohjelmaa sekä yhteistoiminta-alueen

hankintasääntöä. Kunnanhallitus on lisäksi hyväksynyt erikseen pienhankintaohjeet, jotka tulee huomioida pienhankintoja päätettäessä.

## Käyttösuunnitelman lähettäminen ja voimaantulo

Kunnanhallitus merkitsee toimialojen laatimat käyttösuunnitelmat tietoonsa saatetuiksi, mutta voi siirtää varojen käyttöä koskevan ratkaisun päätettäväkseen kuntalain 92 §:n otto-oikeuden nojalla. Käyttösuunnitelmat tulee toimittaa kunnanhallitukselle osoitettuna Anna-Maria Plaamille viimeistään **keskiviikkona 18.2.2026**.

## Investointiohjelma

Investointiosan määrärahoista valtuusto on hyväksynyt talousarvion tekstiosassa esitetyn investointiohjelman, joka on toimialoja sitova ohje. Investointiohjelma sitoo valiokuntia tulosaluetasoisesti. Irtaimiston hankintaohjelma on sitova toimialan määrärahan osalta.

## Hankesuunnitelman laatiminen

Kunnanhallitus laatiessaan ja hyväksyessään talousarvion täytäntöönpano-ohjeet määrää ne hankkeet tai sen euromääräisen rajan, jonka ylittävistä talonrakennushankkeista laaditaan hankesuunnitelma. Kunnanhallitus voi myös yksittäistapauksissa erikseen tarpeen mukaan määrätä hankesuunnitelman laatimisesta.

## Toiminnalliset tavoitteet ja suoritteet

Talousarvion tekstiosassa on toimialoille asetettu sitovat toiminnalliset tavoitteet. Toimialojen tulee seurata ko. tavoitteiden samoin kuin talousarviossa esitettyjen suoritteiden toteutumista.

## Talousarvion seuranta

Talousarvion toteutumisen seuranta tapahtuu sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Hallintokunnat toimittavat raportit taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallitukselle 30.4., 31.8. ja

31.12. Käytännössä 31.12. tilanne ennakoidaan jo lokakuun lopussa ja käsitellään valiokunnissa.

Lisäksi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta hallintokunnat toimittavat kunnanhallitukselle raportit 31.8. ja 31.12. tilanteista ja ne toimitetaan myös tiedoksi valtuustolle. Kunnan johtoryhmä käsittelee talousarvion toteutumista kuukausittain. Esittelijöiden tulee informoida toimielimiä käytösuunnitelmien toteutumisesta, niin että toimielimellä on mahdollisuus vaikuttaa hallinnonalan toimintaan.

Toimialojen tulee varautua toiminnallisten tavoitteiden ja suoritteiden seurantaan vuoden alusta alkaen keräämällä tarvittavat tiedot mahdollisimman ajantasaisina. Samoin määrärahojen toteutumista tulee seurata vuoden alusta alkaen, jotta raportointi kunnanhallitukselle ja valtuustolle kesken vuotta on mahdollista.

## **Elinvoiman ja hyvinvoinnin johtaminen kunnassa**

Kuntalain 1 § 2. mom. mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain 37 § 2 mom. 1 kohdan mukaan valtuusto päättää kuntastrategiassa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategiassa tulee ottaa huomioon mm. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen ja elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Nakkilan kunnan strategia ja visio hyväksyttiin 11.6.2016 ja sen mukaiset painopistealueet ovat:

1. Ketterä rakentaminen sekä asumisen ja liikkumisen helpous
2. Järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen
3. Arantilan puisto ja sen jokiseutu kohtauspaiikkana
4. Perheiden ja työyhteisöjen hyvinvointi sekä yhteistyö

Toimialojen tulee toiminnassaan edistää kuntastrategian toteutumista.

Markus Ojakoski  
kunnanjohtaja

Johanna Syysmäki  
hallintojohtaja